

Provinciale Staten van de Provincie Zeeland
Postbus 6001
4330 LA MIDDELBURG

Onderwerp	Zaaknummer	Behandeld door	Verzonden
Wijziging Wet gemeenschappelijke regelingen	217505		

Middelburg, 1 november 2022

Geachte voorzitter,

In de vergadering van het Algemeen Bestuur van de RUD Zeeland van 18 juli 2022 is een brief van 19 april 2022 van de Minister van BZK aan de orde geweest waarin de Uitvoeringsdiensten werden geïnformeerd over een wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen (hierna: Wgr). Graag informeren wij u over de inhoud van deze brief en de betekenis daarvan voor de Provincie Zeeland als deelnemer in de Gemeenschappelijke Regeling RUD Zeeland.

Doel en achtergrond wijziging Wet Gemeenschappelijke regelingen

Met ingang van 1 juli 2022 is de Wgr gewijzigd. Deze wijziging heeft als doel de democratische legitimatie van gemeenschappelijke regelingen te versterken én de kaderstellende en controlerende rol van Gemeenteraden, Provinciale Staten en Algemene Besturen van Waterschappen in relatie tot gemeenschappelijke regelingen te versterken.

Hiertoe worden een aantal aanpassingen gedaan en aanvullingen in het leven geroepen op de al bestaande bevoegdheden en instrumenten die de Wgr kent. Een aantal van deze wijzigingen is op 1 juli direct in werking getreden, een ander deel moet binnen twee jaar worden geïmplementeerd in de gemeenschappelijke regeling. Voor de provincie Zeeland is dat de Gemeenschappelijke Regeling RUD Zeeland (hierna: de GR).

Directe wijzigingen per 1 juli 2022

1. De zienswijze van de Gemeenteraad, Provinciale Staten en het Algemeen Bestuur van het waterschap¹ bij het treffen, wijzigen, uittreden of beëindigen van een regeling

Om de positie van Provinciale Staten te verbeteren is aan u het recht toegekend om bij wijziging, opheffing, toetreding en uittreding een zienswijze naar voren te brengen. Dit vindt voorafgaand aan de toestemming plaats. Wanneer u van oordeel bent dat te weinig is gedaan met een zienswijze kunt u ervoor kiezen geen toestemming te verlenen.

Er is geen aanpassing van de GR nodig.

¹ Hierna wordt enkel nog Provinciale Staten als orgaan genoemd omdat dit voor de provincie Zeeland het van toepassing zijnde hoogste bestuursorgaan is;

2. De bevoegdheid om een gemeenschappelijke adviescommissie in te (laten) stellen

Alle hoogste bestuursorganen van de deelnemers hebben de mogelijkheid om een gemeenschappelijke adviescommissie in te laten stellen die bestaat uit leden van de Gemeenteraden, Provinciale Staten en het Algemeen Bestuur van het Waterschap van de deelnemers. Door middel van deze adviescommissie kan men in een vroeg stadium worden betrokken bij geplande besluiten van het Algemeen Bestuur van de RUD Zeeland. Daarnaast kan de adviescommissie het Algemeen Bestuur adviseren omtrent voorgenomen besluiten en (gezamenlijke) standpunten van de hoogste bestuursorganen van de deelnemers voorbereiden. De gemeenschappelijke adviescommissie is onderdeel van de GR en wordt daarom ingesteld door het Algemeen Bestuur.

Als de hoogste bestuursorganen van de deelnemers hier gezamenlijk om vragen is het Algemeen Bestuur verplicht om de commissie in te stellen. Het Algemeen Bestuur regelt de bevoegdheden, taken en werkwijze. Er is geen sprake van delegatie van bevoegdheden aan de gemeenschappelijke adviescommissie. Uiteindelijk blijven de hoogste bestuursorganen van de deelnemers beslissingsbevoegd.

Er is een regeling van het Algemeen Bestuur van de RUD Zeeland vereist, maar dat hoeft niet in de vorm van een aanpassing van de GR.

3. De actieve informatieplicht (met tegelijk de verplichting om dit onderwerp in de gemeenschappelijke regeling uit te werken)

Het Algemeen Bestuur van de RUD Zeeland krijgt een actieve informatieplicht over wat er binnen de GR speelt. Deze informatieplicht komt overeen met de informatieplicht die Gedeputeerde Staten hebben ten opzichte van Provinciale Staten. In de GR moeten onder andere afspraken worden gemaakt over de wijze waarop deze informatie wordt aangeleverd.

Naast de directe toepassing is een aanpassing van de GR nodig.

4. Het recht van onderzoek (= enquêterecht)

Door het recht van onderzoek krijgen de gezamenlijke hoogste bestuursorganen van de deelnemers de mogelijkheid om een gezamenlijke enquête uit te voeren naar de bestuursvoering van de RUD Zeeland. De voorwaarde voor de instelling van een gemeenschappelijke onderzoekscommissie is dat alle hoogste bestuursorganen van de deelnemers hiermee instemmen.

Er is geen aanpassing van de GR nodig.

5. De onderzoeksmogelijkheden van lokale rekenkamer(commissie)s

Rekenkamers zijn al bevoegd onderzoek te verrichten bij gemeenschappelijke regelingen, inlichtingen in te winnen, documenten te vorderen en indien nodig bij de betrokken instelling een onderzoek in te stellen. De wijziging verduidelijkt dat de lokale rekenkamers – met inbegrip van gezamenlijke rekenkamers - onderzoek kunnen doen naar het gevoerde bestuur van een gemeenschappelijke regeling waaraan wordt deelgenomen.

Er is geen aanpassing van de GR nodig.

6. Wijziging in de begrotingscyclus

Bijdragen aan een gemeenschappelijke regeling zijn verplichte uitgaven voor de Provincie die moeten worden verwerkt in de begroting van de Provincie zelf. Om u meer positie te geven in de begrotingscyclus van een gemeenschappelijke regeling is ervoor gekozen de termijnen voor de indiening van de kadernota, ontwerpbegroting en begroting aan te passen. De begrotingscyclus van gemeenschappelijke regelingen sluit daardoor beter aan op die van de Provincie (en andere deelnemers), waardoor het voor hen makkelijker wordt te overzien wat de gevolgen voor zichzelf zijn van uitgaven aan regelingen. Ook krijgt u langer de tijd om een zienswijze op de concept-begroting van een regeling te geven en ontvangen zij de kadernota later.

De wijziging wordt direct toegepast, tevens is aanpassing van de GR nodig omdat deze nog de oude termijnen hanteert. (Termijnen voor het toezenden van de (ontwerp)begroting, algemene financiële en beleidsmatige kaders, voorlopige jaarrekening en zienswijzetermijn).

7. **Extra vergoeding voor lidmaatschap nieuwe gemeenschappelijke commissies**
Statenleden die naast hun reguliere statenlidmaatschap lid zijn van een gemeenschappelijke adviescommissie of een gemeenschappelijke onderzoekscommissie als bedoeld in deze wetswijziging, kunnen aanspraak maken op een extra vergoeding. Voor de hoogte van de aanvullende vergoeding wordt aangesloten bij de hoogte van bestaande vergoedingen, zoals geregeld in het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers.

Er is geen aanpassing van de GR nodig.

Overige wijzigingen die aanpassing in de GR vragen

Naast bovengenoemde onderwerpen die direct in werking zijn getreden op 1 juli jl. en waarvan de onderwerpen onder 3. en 6. tevens aanpassing van de GR vragen, vereist de wetswijziging daarnaast aanpassing van de tekst van de GR op tenminste de volgende onderwerpen:

1. **Uittreding**

In geval van mogelijke uittreding uit een gemeenschappelijke regeling kan niet langer worden volstaan met de afspraak dat het Algemeen Bestuur van de GR de uittredingsvoorwaarden vaststelt. In de GR moeten voortaan afspraken worden gemaakt over de gevolgen voor het vermogen. Denk hierbij aan afspraken over personeel, contracten, huisvesting en investeringen.

2. **Bieden van gelegenheid tot het geven van een zienswijze op voorgenomen besluiten**

Dit omvat een verplichting in de GR afspraken te maken over welke besluiten van het Algemeen Bestuur vatbaar zijn voor een zienswijze aan de hoogste bestuursorganen van de deelnemers. Hierdoor wordt het voor hen mogelijk hun opvatting te geven over een voorgenomen besluit. In de GR kan ook worden afgesproken dat geen besluiten vatbaar zijn voor een zienswijze van de hoogste bestuursorganen van de deelnemers. Maar dat is dan een keuze waar men bij het voorleggen van die wijzigingsregeling mee in dient te stemmen. Van de deelnemers wordt hierover een afweging gevraagd en een wijziging van de GR.

3. **Burgerparticipatie**

In de GR moet worden geregeld of, en zo ja op welke wijze burgers de mogelijkheid hebben om inspraak te geven op bepaalde onderwerpen die bij RUD Zeeland zijn ondergebracht. Van de deelnemers wordt hierover een afweging gevraagd en een wijziging van de GR.

4. **Evaluatie van de GR**

Het wordt verplicht om afspraken te maken over evaluatie van de GR. Dit betekent dat ook gekozen kan worden voor de afspraak om de regeling niet te evalueren, maar dit is dan een bewuste keuze waar u bij het voorleggen van de wijzigingsregeling mee in dient te stemmen.

Mogelijke financiële gevolgen

Vooralsnog zijn er geen directe financiële gevolgen te verwachten. Wel is het denkbaar dat de RUD Zeeland voorstelt het onderwerp als project onder te brengen onder de generieke kosten, die daarmee dan worden verhoogd. Een plan van de RUD Zeeland voor de generieke kosten voor 2023 is (nog) niet voorhanden.

Vervolgproces

Onder de vlag van de werkgroep Verbonden partijen van de Vereniging van Zeeuwse Gemeenten is er een werkgroep aan de slag gegaan die de consequenties van de wetswijziging voor alle Zeeuwse gemeenschappelijke regelingen gaat uitwerken. Naar verwachting volgt er dit najaar van deze werkgroep een tijdpad voor de wijziging van gemeenschappelijke regelingen. Aan de hand daarvan gaat de RUD Zeeland het opgeleverde vertalen en verwerken in de GR voor de RUD Zeeland zodat er uiterlijk op 1 juli 2024 een aangepaste GR in werking is getreden.

Als de RUD in de tussentijd voornemens is om een besluit te nemen over één van de onderwerpen die op 1 juli jl. direct in werking zijn getreden, zoals bijvoorbeeld de actieve informatieplicht wordt per geval afgewogen of het opportuun is om PS hierbij te betrekken en voorts op welke wijze dit zou moeten gebeuren.

Met betrekking tot de toepassing van het recht van onderzoek wordt op dit moment de mogelijkheid onderzocht naar de instelling van een adviescommissie door de gezamenlijke deelnemers. Naar aanleiding van uw verzoek daartoe is besloten de deelnemers vanuit onze ambtelijke organisatie te faciliteren in de wens en behoefte om een adviescommissie in te stellen.

Wij houden u op de hoogte van de voortgang en vertrouwen erop u voor dit moment voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Gedeputeerde Staten,

Drs. J.M.M. Polman, voorzitter

A.W. Smit, secretaris

Bijlagen:

1. Brief van de Minister van BZK aan de Gemeenschappelijke regeling Regionale Uitvoeringsdienst Zeeland inzake de wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen.

U wordt verzocht om in uw correspondentie steeds het zaaknummer te vermelden.